

רע"פ 4195/23 - מוחמד אגבאריה נגד מדינת ישראל, משטרת ישראל - מרכז פניות נהגים ארצי

בית המשפט העליון
רע"פ 4195/23

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

המבקש: מוחמד אגבאריה

נ ג ד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. משטרת ישראל - מרכז פניות נהגים ארצי

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בתיק עפ"ת 18315-01-23 שניתן ביום 29.3.2023 על ידי כבוד השופט אינאס סלאמה

בשם המבקש: עו"ד איתן קנול

החלטה

1. בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כבוד השופט א' סלאמה) בעפ"ת 18315-01-23 מיום 29.03.2023, בגדרו נדחה ערעור המבקש על החלטת בית המשפט לתעבורה בחדרה (כבוד השופטת ס' דבורי) בתת"ע 9158-06-22 מיום 21.11.2022, שלא לבטל את פסק הדין שניתן בהיעדר המבקש.
2. ראשיתו של ההליך שלפניי בהודעת תשלום קנס שנמסרה למבקש ביום 15.07.2021, בגין אחיזה או שימוש בטלפון שלא באמצעות דיבורית, בניגוד לתקנה 28(ב)(1)(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961. המבקש השתמש בזכות הנתונה לו לפי סעיף 22(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חסד"פ), והודיע באמצעות בא-כוחו, על רצונו להישפט על העבירה שיוחסה לו, כדלהלן: "אבקש לאפשר למרשי להישפט בגין הדו"ח האמור ולשלוח זימון לבית המשפט לכתובת הח"מ [כתובתו של בא-כוח המבקש - ח.כ.]; ההדגשה במקור".
3. כעולה מנספחי הבקשה, ביום 02.06.2022 קיבל בא-כוח המבקש את ההזמנה למשפט שנשלחה אליו על-ידי המאשימה. ברם, המבקש ובא-כוחו לא התייצבו לדיון שנקבע ליום 22.08.2022, ומשכך, המבקש נשפט בהיעדרו, ונגזר עליו עונש של קנס בסך 1,500 ש"ח.

4. ביום 19.10.2022 הגיש המבקש "בקשה בהולה לביטול פסק דין שניתן בהיעדר". בבקשה זו נטען, כי בהתאם להוראות סעיף 95(א) לחסד"פ, נדרש היה לשלוח את ההזמנה למשפט גם למבקש, ומשלא נעשה כן, הרי שהמבקש לא זומן לדיון כדיון. עוד נטען, כי הותרת פסק הדין על כנו תגרום למבקש עיוות דין, מאחר ש"המבקש משוכנע, שלא ביצע את העבירה המיוחסת לו", ו"כפירתו זו של [המבקש] אינה כללית אלא מתייחסת לגופו של עניין, שכן לא נהג במהירות המיוחסת לו בדו"ח".
5. בהחלטתו מיום 21.11.2022 דחה בית המשפט לתעבורה את הבקשה לביטול פסק הדין. נקבע כי "אין כל ספק במסירה כדיון; הזימון נמסר, כרצון ב"כ המבקש, לידי ב"כ המבקש עצמו". עוד נקבע, כי "הבקשה הוגשה ללא שנתמכה בתצהיר לאימות הנטען בה ואך מטעם זה דינה להימחק". בקשה לעיון חוזר שהוגשה על-ידי המבקש נדחתה בהחלטה מיום 18.01.2023, משלא נמצאה לכך כל עילה.
6. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי על ההחלטה מיום 21.11.2022, וערעורו נדחה. נקבע, כי לא נפל כל פגם בזימונו של המבקש לדיון באמצעות בא-כוחו, בהתאם לבקשתו, שכן בעבירות מסוג "ברירת משפט" חל "דין מיוחד", הקבוע בסעיפים 228-230 לחסד"פ, ובסימין ד' לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974 (להלן: התקנות). בנוסף, נקבע כי הטענה בדבר עיוות הדין שייגרם למבקש ככל שהרשעתו תיוותר על כנה - היא "טענה בעלמא שאינה מבוססת".
7. מכאן הבקשה שלפניי, שבגדרה שב המבקש על טענתו לפיה סעיף 95(א) לחסד"פ חל גם בעבירות מסוג "ברירת משפט". המבקש סבור כי הבקשה מעוררת סוגיה עקרונית הנוגעת לאופן שבו יש לזמן לדיון נאשמים מיוצגים בעבירות מסוג "ברירת משפט", כאשר לשיטתו, משעה שההזמנה למשפט נשלחה רק לבא-כוחו, יש להורות על ביטול פסק הדין שניתן בהיעדרו.
- דין והכרעה
8. לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה, באתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות ללא צורך בתשובה.
9. הלכה היא כי רשות לערער ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינו של המבקש, או בנסיבות שבהן קיים חשש לגרימת אי צדק חמור או עיוות דין למבקש (ראו מני רבים: רע"פ 4162/22 חטאב נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (23.06.2022)). הבקשה שלפניי אינה נמנית עם מקרים חריגים אלו; רחוק מכך.
- כידוע, בהתאם להוראות סעיף 130(ח) לחסד"פ, בית המשפט רשאי לבטל פסק דין שניתן בהיעדרו של הנאשם "אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין" (וראו: רע"פ 9142/01 איטליא נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 793 (2003); ע"פ 4808/08 מדינת ישראל נ' מנחם (06.01.2009)).
- אין בידי לקבל את טענת המבקש לפיה הוא לא נדרש להתייצב לדיון מאחר שההזמנה למשפט נשלחה לכתובת של בא-כוחו ולא לכתובתו האישית. שכן כאמור לעיל, בעניינינו, המבקש פנה אל המאשימה באמצעות בא-כוחו, וביקש באופן מפורש כי ההזמנה למשפט תישלח לכתובת של בא-כוחו. בנסיבות אלו, לא ניתן לקבל את הטענה כי היה על המאשימה לשלוח את ההזמנה למשפט לכתובת אחרת, שונה מזו שנתבקשה על-ידי המבקש. די בכך כדי לדחות את הבקשה.
10. לגופם של דברים אעיר, כי ספק רב בעיניי אם הוראת סעיף 95(א) לחסד"פ יכולה לחול בעבירות של "ברירת משפט". וזו לשון סעיף 95(א) הנ"ל:

"משהוגש כתב אישום יקבע בית המשפט מועד למשפט; בית המשפט יודיע על המועד בכתב לתובע וימציא לנאשם הזמנה בכתב למשפט בצירוף העתק מכתב האישום. הגיש סניגורו לבית המשפט לפני קביעת המועד יפוי כוח לייצג את הנאשם במשפט, יודיע בית המשפט על המועד בכתב גם לסניגור" (ההדגשות הוספו - ח.כ.).

הוראה זו, על פני הדברים, עוסקת בהליכים הנפתחים עם הגשת כתב אישום לבית המשפט, והיא מטילה על בית המשפט חובה ליידע את התובע, הנאשם, ואם הנאשם מיוצג - גם את סניגורו - במועד הדיון שנקבע. בניגוד לכך, בעבירות מסוג של "ברירת משפט", ההליך נפתח ביוזמת הנאשם המבקש להישפט, ולא בדרך של הגשת כתב אישום לבית המשפט; וההזמנה לדיון נשלחת אל הנאשם על-ידי המאשימה, ולא על-ידי בית המשפט.

זאת ועוד, ברע"פ 7752/00 ניר נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 283, 287 (2002), הובהר כי הזמנה למשפט בעבירות "ברירת משפט" אינה בגדר 'כתב אישום', אלא שהמצאה היא "שוות ערך" להמצאה של הזמנה למשפט וכתב אישום בהליך פלילי 'רגיל'. עוד הוטעם באותה הפרשה, כי בניגוד להליך פלילי 'רגיל', "ההזמנה למשפט הנשלחת לנאשם [בעבירות "ברירת משפט" - ח.כ.] לא נועדה להביא לידיעתו את פרטי העבירה שבה הואשם, אלא אך להעמידו על העבירה שעניינה יידון במועד שנקבע".

הנה, סעיף 95(א) לחסד"פ אינו חל לכאורה בעבירות מסוג של "ברירת משפט". ואכן, כפי שקבע בצדק בית המשפט המחוזי, סעיף 230 לחסד"פ ותקנה 43 לתקנות מתווים כללים ייחודיים בדבר אופן ההזמנה למשפט בעבירות כגון דא.

11. לצד זאת, ובמבט צופה פני עתיד - במקרים שבהם נאשם מיוצג על-ידי עורך דין אשר אינו מציין בפירוש את הכתובת למשלוח ההזמנה למשפט, דומה כי טוב תעשה המאשימה אם תשלח את ההזמנה למשפט הן לכתובתו של הנאשם הן לכתובתו של בא-כוחו. זאת, על מנת למנוע, במידת האפשר, מצב שבו נאשם לא יזכה ליומו בבית המשפט אך בשל שגגה מזכירותית. כך או אחרת, כאמור, סוגיה זו אינה מתעוררת בענייננו.

12. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט"ז בסיון התשפ"ג (5.6.2023).

ש ו פ ט